

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი - სამაგისტრო და სადოქტორო პროგრამების
ფაკულტეტი

ს ა ს წ ა ვ ლ ო კ უ რ ს ი ს / მ ო დ უ ლ ი ს ს ი ლ ა ბ უ ს ი

სასწავლო კურსის დასახელება	ფისკალური დეცენტრალიზაცია და ადგილობრივი ეკონომიკური განვითარება
სასწავლო კურსის ხანგრძლივობა	ერთსემესტრიანი
კრედიტების რაოდენობა	6
სასწავლო კურსის კოდი	
საკონტაქტო საათების რაოდენობა	საკონტაქტო მუშაობისათვის განკუთვნილია 30 საათი, მ.შ. 24 საათი ლექცია და 6 საათი პრაქტიკული მუშაობა
ლექტორი	ელგუჯა ხოკრიშვილი - ეკ. და სოც. მეცნიერებათა დოქტორი, კავკასიის ეკონომიკური და სოციალური კვლევითი ინსტიტუტის გამგეობის თავჯდომარის მოადგილე. ელ.ფოსტა: ekhokrish@ciesr.org
სასწავლო კურსზე დაშვების წინაპირობები	
სასწავლო კურსის ფორმატი	<p>კურსის სწავლების პროცესში სტუდენტებს უტარდებათ:</p> <p>ლექციები - იგი მიმართულია სტუდენტების ცოდნის დონის ამაღლებისაკენ. რისთვისაც გამოიყენება: დემონსტრირების, ახსნა-განმარტებითი მეთოდები, დისკუსია/დებატები;</p> <p>პრაქტიკული და სემინარული მეცადინეობები - იგი მიმართულია შესწავლილი მასალის გადმოცემის, შეძენილი ცოდნის გამოყენების, და პრაქტიკული უნარ-ჩვევების გამომუშავებისკენ. რისთვისაც სწავლების პერიოდში გამოიყენება: წერითი მუშაობის მეთოდი (რეფერატი), შემთხვევის ანალიზი (Case study), ჯგუფური განხილვები, სიტუაციური თამაშები, დისკუსიები.</p> <p>სწავლის მეთოდი: სტუდენტი ვალდებულია დაესწროს როგორც ლექციას, ასევე პრაქტიკულ მეცადინეობებს, გაეცნოს სილაბუსში მითითებულ ძირითად ლიტერატურას, ხოლო სურვილისამებრ – დამატებით ლიტერატურას; წაიკითხოს სალექციო მასალა და ჩააბაროს პერიოდული გამოკითხვები წერითი რეფერატის სახით; შეასრულოს საშინაო დავალებები და მოახდინოს პრეზენტაცია.</p>
სასწავლო კურსის	სახელმწიფო მმართველობის სისტემის რეფორმაზე მიმდინარე დისკუსიებში

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი - სამაგისტრო და სადოქტორო პროგრამების
ფაკულტეტი

<p>მიზანი</p>	<p>თვითონ მთავრობები, დონორი ორგანიზაციები, საერთაშორისო ორგანიზაციები და რა თქმა უნდა მეცნიერები, როლებიც კარგ მმართველობაზე, საზოგადოებრივი მომსახურების გაუმჯობესებაზე და ადგილობრივი ეკონომიკის განვითარებაზე წერენ, ხაზს უსვამენ მმართველობის დეცენტრალიზაციის მნიშვნელობას სახელმწიფო აღმშენებლობის პროცესში. მმართველობის დეცენტრალიზაციის არგუმენტები დასაბუთებული როგორც პოლიტიკური (დემოკრატიის, მთავრობის ანგარიშვალდებულების და მოქალაქეთა ჩართულობის გაძლიერება) ისე ეკონომიკური (საზოგადოებრივი მომსახურების ეფექტიანობის გაზრდა) თვალსაზრისით.</p> <p>სასწავლო კურსის მიზნებია სტუდენტებს შეასწავლოს:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ანალიტიკური ჩარჩოს და სხვადასხვა მოდელების გამოყენებით სამთავრობათაშორისო ფისკალური ურთიერთობების შეფასება; • ცენტრალურ ხელისუფლებასა და ადგილობრივ თვითმმართველობებს შორის რესურსების განაწილების მექანიზმების ანალიზი, რეგიონალური ფინანსური უთანასწორობის დაძლევის გზების იდენტიფიცირება; • მმართველობის დეცენტრალიზაციის რეფორმების კრიტიკული შეფასება პრაქტიკაში; • ადგილობრივი ეკონომიკური განვითარების კონცეპტები და მასზე ფისკალური დეცენტრალიზაციის შესაძლებლობები და ზემოქმედება.
<p>ძირითადი თემები</p>	<p>სასწავლო კურსი შედგება სამი ბლოკისგან.</p> <p><i>პირველი ბლოკი</i> განიხილიავს ფისკალური დეცენტრალიზაციის პროცესს. განიხილება ფისკალური დეცენტრალიზაციის სხვადასხვა ფორმებებს შორის განსხვავება. ასევე ფისკალური ფედერალიზმის, სახელმწიფო ხარჯების და შემოსავლების მართვის უფლებათა განაწილების სხვადასხვა თეორიული პერსპექტივები.</p> <p><i>მეორე ბლოკში</i> ყურადღება დაეთმობა ფისკალური დეცენტრალიზაციის რეფორმებს ტრანზფორმაციის ქვეყნებში, რეფორმების შედეგებს პრაქტიკაში და საერთაშორისო გამოცდილების გაზიარებით საქართველოში შემდგომი რეფორმების შესაძლებლობების და შეზღუდვების იდენტიფიცირებას.</p> <p><i>მესამე ბლოკი</i> წარმოადგენს ადგილობრივი ეკონომიკური განვითარების საფუძვლებს და განიხილავს მის მექანიზმებს მზარდი გლობალიზაციის კონტექსტში. ფოკუსირება მოხდება ისეთ თემებზე, როგორცაა: ეკონომიკური განვითარების სტრატეგიაზე მომუშავე ჯგუფების შერჩევა და ორგანიზირება, სტრატეგიის მიზნის და მისიის ჩამოყალიბება, სტრატეგიის დანერგვა/მონიტორინგი და სტრატეგიული გეგმის მინიშნელობა ადგილობრივი ეკონომიკის განვითარებისთვის.</p>
<p>სწავლის შედეგები და კომპეტენციები (დარგობრივი და ზოგადი)</p>	<p>დარგობრივი კომპეტენციები</p> <p>სასწავლო კურსის დამთავრების შემდეგ სტუდენტი ეუფლება ფისკალური დეცენტრალიზაციის სისტემურ ცოდნას, მათ შორის კვლევებზე დაფუძნებული ისეთი საკითხებისა, როგორცაა:</p>

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი - სამაგისტრო და სადოქტორო პროგრამების
ფაკულტეტი

	<ul style="list-style-type: none"> • თეორიული და პრაქტიკული ანალიტიკური ჩარჩოს გამოყენებით სახელისუფლებო მმართველობის განაწილების შეფასება; • მმართველობით ერთეულებს შორის შემოსავლების და ხარჯების პასუხიგებლობების ოპტიმალური განაწილების მეთოდების დადგენა და მათი პრაქტიკაში მოქმედების შეფასება; • სხვადასხვა ქვეყნების მმართველობის დეცენტრალიზაციის რეფორმების და მათი შედეგების შეფასება ხარისხობრივი და რაოდენობრივი მიდგომების გამოყენებით; • ადგილობრივი ეკონომიკური განვითარების პრაქტიკული ინსტრუმენტების გამოყენება და სტრატეგიული დაგეგმვის პროცედურების იდენტიფიცირება. <p>ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენება (პრაქტიკული უნარები)</p> <p>პროფესიული საქმიანობის პრაქტიკაში განხორციელებისათვის სტუდენტს შეეძლება:</p> <ul style="list-style-type: none"> • შიდასამთავრობოშორისო ფისკალური ურთერთობების მართვის მექანიზმის განსაზღვრა; • ადგილობრივი ეკონომიკური პოლიტიკის განსაზღვრა • ეკონომიკური განვითარების სტრატეგიული გეგმის შემუშავება. <p>ზოგადი (ტრანსფერული) უნარები</p> <p>ასევე სტუდენტს შეეძლება ზოგადად:</p> <ul style="list-style-type: none"> • უახლესი ინფორმაციის გადამუშავება თანამედროვე მეთოდების გამოყენებით; • ამოცანის დასმა, ანალიზი და დასაბუთებული დასკვნების ჩამოყალიბება; • ცოდნის ამაღლება დამოუკიდებლად, ლიტერატურის გამოყენებით.
<p>შეფასების წესი</p>	<p>შეფასება 100 ქულიანი სისტემით მიმდინარეობს. ქულები გადანაწილდება და ისაზღვრება ამგვარად:</p> <ul style="list-style-type: none"> • აქტიურობა დისკუსიებში/ჯგუფურ განხილვებში 10%. • 3 შუალედური წერიტი გამოცდა 30%. წერიტი რეფერატი არ უნდა აღემატებოდეს 2 გვერდს/600 სიტყვას. სტუდენტებს მიეცემათ დავალება, რომ მომავალი ლექციის ძირითადი ლიტერატურის გამოყენებით დაამუშავონ მიცემული საკითხი, რომელიც ლექციის დაწყებამდე რამოდენიმე დღით ადრე ეცნობებათ. იგი უნდა ჩაბარდეს ლექციის დაწყების წინ. • 3 პრაქტიკული სავარჯიშოების (დავალებების) შესრულება 30%. სტუდენტებს მიეცემათ დავალება, რომ წინა კვირების ძირითადი ლიტერატურის გამოყენებით დაამუშავონ მიცემული საკითხი და ლექციაზე მოახდინონ როგორც პრეზენტაცია ასევე მიიღონ დებატებში მონაწილეობა.

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი - სამაგისტრო და სადოქტორო პროგრამების
ფაკულტეტი

	<p>1. 10 ქულა: შინაარსობივი, ფორმალური მხარე სრულყოფილია და პრეზენტაციისას აუდიტორიასთან კონტაქტი მაღალია. საკითხი ზუსტად არის დასმული და გადმოცემულია ამომწურავად, ჩატარებულია ღრმა ანალიზი და გაკეთებულია არგუმენტირებული დასკვნები. მაღალია პროექტის ვიზუალური გაფორმება და მაგისტრი სრულად ამყარებს აუდიტორიასთან ურთიერთობას და ყველა კითხვაზე ავლენს საფუძვლიან ცოდნას.</p> <p>2. 8 ქულა: შინაარსობივი, ფორმალური მხარე სრულყოფილია და პრეზენტაციისას აუდიტორიასთან კონტაქტი მაღალია. საკითხი ზუსტად არის დასმული და გადმოცემულია ამომწურავად, ჩატარებულია ღრმა ანალიზი და გაკეთებულია არგუმენტირებული დასკვნები. მაღალია პროექტის ვიზუალური გაფორმება და მაგისტრი ამყარებს აუდიტორიასთან ურთიერთობას, მაგრამ ყველა კითხვაზე ვერ ავლენს საფუძვლიან ცოდნას.</p> <p>3. 6 ქულა: შინაარსობივი მხარე სრულყოფილია, ფორმალური მხარე არასრულყოფილი და პრეზენტაციისას აუდიტორიასთან კონტაქტი დაბალი. საკითხი ზუსტად არის დასმული, მაგრამ არ არის გადმოცემული ამომწურავად. მაგისტრს უჭირს აუდიტორიასთან ურთიერთობა, უმეტეს კითხვაზე ვერ ავლენს საფუძვლიან ცოდნას.</p> <p>4. 4 ქულა: შინაარსობივი, ფორმალური მხარე არასრულყოფილია და პრეზენტაციისას აუდიტორიასთან კონტაქტი დაბალია. საკითხი ზუსტად არის დასმული, მაგრამ არ არის გადმოცემული ამომწურავად. საშუალოა პროექტის ვიზუალური გაფორმება, მაგისტრს უჭირს აუდიტორიასთან ურთიერთობა, ავლენს არასაკმარისს ცოდნას.</p> <p>5. 2 ქულა: შინაარსობივი, ფორმალური მხარე არასრულყოფილია. გადმოცემულია, მხოლოდ ზოგიერთი საკითხი. ვერ ახდენს მასალის პრეზენტაციას.</p> <p>6. 0 ქულა: საერთოდ არაა წარმოდგენილი.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ფინალური გამოცდა 30 %. <p>გამოცდა ტარდება წერიტი ფორმით. იგი მოიცავს 3 დასაწერ პრაქტიკულ და თეორიულ საკითხს, თითოეული ფასდება 10 ქულით.</p> <p>საბოლოო შეფასება</p> <p>(A) 91-100 ფრიადი (B) 81-90 ძალიან კარგი (C) 71-80 კარგი (D) 61-70 დამაკმაყოფილებელი (E) 51-60 საკმარისი (FX) 41-50 ვერ ჩააბარა, სტუდენტს ეძლევა საბოლოო გამოცდის ერთხელ გადაბარების უფლება (F) 0-40 ჩაიჭრა, სტუდენტმა კრედიტის</p>
--	---

<p>ლიტერატურა და სხვა რესურსები</p>	<p>ძირითადი ლიტერატურა</p> <p>Andrew, C. & Goldsmith, M. (1998) From Local Government to Local Governance – and Beyond? <i>International Political Science Review</i> 19(2): 101-117</p> <p>Dafflon, Bernard, The Assignment of Functions to Decentralized Government: From Theory to Practice, in: <i>Handbook of Fiscal Federalism</i>, 2006, pp.6-34</p> <p>http://www.unifr.ch/finpub/assets/files/test/Ref%20AhmadChapter11.pdf</p> <p>McLure Charles E. / Martinez-Vazquez J.(2008): The assignment of revenues and expenditures in Intergovernmental Fiscal Relations, <i>World Bank’ Institute Decentralization</i>, pp. 2-11</p> <p>Boadway, Robin and Anwar Shah, <i>Fiscal Federalism. Principles and Practice of Multiorder Governance</i>. 2009, Chapter 3, 124-156.</p> <p>Boadway, Robin and Anwar Shah, <i>Fiscal Federalism. Principles and Practice of Multiorder Governance</i>. 2009, Chapter 4, 157-184.</p> <p>Martinez-Vazquez, Jorge and Jameson Boex. "The Design of Equalization Grants: Theory and Applications." Part One: Theory and Concepts</p> <p>Richard M. Bird and François Vaillancourt, eds., “Fiscal Decentralization in Developing Countries: An Overview,” in <i>Fiscal Decentralization in Developing Countries</i> (Cambridge,U.K.: Cambridge University Press, 1998), pp. 1-48.</p> <p>Martinez-Vazquez, Jorge and Jameson Boex. "The Design of Equalization Grants: Theory and Applications." Part Three: Country Case Studies, available at: http://aysps.gsu.edu/isp/files/ISP_WorldBankModule_ModulePartThree.pdf</p> <p>Tengiz Shergelashvili / Davit Narmania (2007): Fiscal Equalization in Georgia, In: <i>The Fiscal Decentralization Initiative for Central and Eastern Europe</i>. pp.5-20 (ქართულად)</p> <p>Davit Narmania (2008): Rights of Local Jurisdictions and Tax Revenue Distribution in Georgia (ქართულად)</p> <p>Council for Urban Economic Development. January (1996). <i>What Is Economic Development?: A Primer</i>.</p> <p>Swinburn, G. Goga, S., Murphy, F. (2006): <i>Local economic development: A Primer</i>, Bertelsmann Stiftung, Gütersloh; The World Bank, Washington, D.C., Section 1</p> <p>Malecki, E. 2003. Jockeying for position: what it means and why it matters to regional development policy when places compete. <i>Regional Studies</i>, 37, 6&7, 1101-1120</p> <p>Swinburn, G. Goga, S., Murphy, F. (2006): <i>Local economic development: A Primer</i>, Bertelsmann Stiftung, Gütersloh; The World Bank, Washington, D.C., Section 1.5, and 2</p> <p>Poister, T.H. & Streib, G. (2005) ‘Elements of strategic planning and management in municipal government: Status after two decades’ <i>Public Administration Review</i> 65(1):45-56</p> <p>Swinburn, G. Goga, S., Murphy, F. (2006): <i>Local economic development: A Primer</i>, Bertelsmann Stiftung, Gütersloh; The World Bank, Washington, D.C., Section 3.1-3.4</p> <p>Overseas development Administration (ODA), (1995) <i>Guidance Notes on How to Do Stakeholder Analysis of Aid Projects and Programmes</i>, London; Social Development Department, available at: http://www.reseaucrepa.org/page/699; 13 pages</p> <p>Swinburn, G. Goga, S., Murphy, F. (2006): <i>Local economic development: A Primer</i>, Bertelsmann Stiftung, Gütersloh; The World Bank, Washington, D.C., Section 4.1-4.2</p>
--	---

დამატებითი ლიტერატურა

Oates, Wallace, Toward A Second-Generation Theory of Fiscal Federalism, in: International Tax and Public Finance, 2005, 12, 349–373.

http://www.economia.unict.it/web/MatDid_vecchio/Anno2006-2007/imazza/Materiale_Didattico/e2_economia_pubblica/Oates%202ndgenfisfed.pdf

Oates, Wallace. 1999. “An Essay on Fiscal Federalism,” Journal of Economic Literature. Vol. 37 (3). p 1120-49.

<http://www.econ.uba.ar/www/departamentos/economia/plan97/finanzas/finanzas/Files/oates.pdf>

Martinez-Vazques, J./Mclure, Ch./Vaillancourt, F.(2006): Revenues and Expenditures in an Intergovernmental Framework, In: Richard M. Bird and François Vaillancourt, (eds.): Perspectives on Fiscal Federalism, The World Bank, Washington DC, pp.15-32

Bird, R.M. (2006): Local and Regional Revenues: Realities and prospects. In: Richard M. Bird and François Vaillancourt, (eds.): Perspectives on Fiscal Federalism, The World Bank, Washington DC, pp.177-195

Boadway, Robin and Anwar Shah, Fiscal Federalism. Principles and Practice of Multiorder Governance. 2009, 293-302; 306-326

Shah, Anwar (2004): Fiscal Decentralization in Developing and Transition Economies. Policy Research Working Papers 3282. World Bank.

Maskell, P, Eskelinen, H., Hannibalsson, I, Malmberg, A. and Vatne, E. 1998. Competitiveness, localised learning and regional development. Specialisation and prosperity in small open economies. London: Routledge. Chapter 4 Localised capabilities and the competitiveness of regions and countries. pp. 50-71

Scott, A.J. & Storper, M. 2003. Regions, globalisation and development. Regional Studies, 37, 6&7, 579-593

Gordon, G.L. 1993. Strategic Planning for Local Governments, ICMA, Practical Management Series, chapter 2, pp 15-26

Martinelli, F. 1999. Strategic Planning Manual. Pages 1-11. Available at:
<http://www.uwex.edu/ces/cced/nonprofits/management/spmanual.pdf>

Helmsing, A.H.J. 2003. Local economic development. New generations of actors, policies and instruments. Public Administration and Development, 23, 1, 67-76.

Hadjimichalis, C. and R. Hudson 2007. Rethinking local and regional development: implications for radical political practice in Europe. European Urban and Regional Studies 14 (2): 99-113.

Swinburn, G. Goga, S., Murphy, F. (2006):LED strategic planning and practice casebook: Economic Scan of Gliwice, Poland

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი - სამაგისტრო და სადოქტორო პროგრამების
ფაკულტეტი

<p>თემატიკა კვირების მიხედვით</p>	<p>ბლოკი I: ფისკალური ფედერალიზმი და ფისკალური დეცენტრალიზაცია</p> <p>1. დეცენტრალიზირებული მმართველობის საფუძვლები</p> <p>ლექციის მიზნები</p> <p>ლექციის ბოლოს სტუდენტს შეუძლია:</p> <ul style="list-style-type: none"> • გაიგოს ცენტრალური ხელისუფლების როლი და სახელისუფლო მმართველობის განაწილების პრინციპები; • აღწეროს სხვადასხვა სახის სახელმწიფო ფუნქციები და ფინანსური რესურსები. <p>ლექცია განიხილავს მმართველობის სტრუქტურებს სახელმწიფოს შიგნით, სახელმწიფო ფუნქციებს და მათი განხორციელებისთვის საჭირო რესურსებს. ასევე სტუდენტებს მიეწოდებათ დამატებითი ინფორმაცია კურსის ორგანიზატორულ საკითხებზე და სტრუქტურაზე.</p> <p>ძირითადი ლიტერატურა</p> <p>Boadway, Robin and Anwar Shah, Fiscal Federalism. Principles and Practice of Multiorder Governance. 2009, Chapter 1 , 7-32.</p> <p>დამატებითი ლიტერატურა</p> <p>Boadway, Robin and Anwar Shah, Fiscal Federalism. Principles and Practice of Multiorder Governance. 2009, Chapter 1 , 32-57.</p> <p>2. ფისკალური ფედერალიზმის ძირითადი პრინციპები</p> <p>ლექციის მიზნები</p> <p>ლექციის ბოლოს სტუდენტი დაუფლებულია:</p> <ul style="list-style-type: none"> • სახელმწიფო მმართველობის ოპტიმალური განაწილების საფუძვლებს; • ფისკალური ფედერალიზმის თეორიულ ფონს <p>ლექცია მოიცავს ისეთ, საკითხებს, როგორცაა: ფისკალური ფედერალიზმის ნორმატიული თეორიის საფუძვლები, რატომ უნდა მიაწოდოს ადგილობრივმა თვითმმართველობამ საჯარო საქონელი და მომსახურება, იდეალური პირობებში სახელმწიფო მმართველობის რომელი დონისთვის რომელი საზოგადოებრივი საქონელის და მომსახურების მიწოდება იქნებოდა ოპტიმალური. რა პირობებში შეიძლება ხელი შეუწყოს დეცენტრალიზირებულმა მმართველობამ ანგარიშვალდებულების და კარგი მმართველობის ამაღლებას.</p> <p>ძირითადი ლიტერატურა</p> <p>Dafflon, Bernard, The Assignment of Functions to Decentralized Government: From Theory to Practice, in: Handbook of Fiscal Federalism, 2006, pp.6-34</p> <p>http://www.unifr.ch/finpub/assets/files/test/Ref%20AhmadChapter11.pdf</p> <p>დამატებითი ლიტერატურა</p> <p>Oates, Wallace, Toward A Second-Generation Theory of Fiscal Federalism, in: International Tax and Public Finance, 2005, 12, 349–373.</p> <p>http://www.economia.unict.it/web/MatDid_vecchio/Anno2006-2007/imazza/Materiale_Didattico/e2_economia_pubblica/Oates%20ndgenfisfed.pdf</p>
--	---

Oates, Wallace. 1999. "An Essay on Fiscal Federalism," Journal of Economic Literature. Vol. 37 (3). p 1120-49.
<http://www.econ.uba.ar/www/departamentos/economia/plan97/finanzas/finanzas/Files/oates.pdf>

წერიტი რეფერატი

წერიტი რეფერატი არ უნდა აღემატებოდეს 2 გვერდს/600 სიტყვას. სტუდენტებს მიეცემათ დავალება, რომ მომავალი ლექციის ძირითადი ლიტერატურის გამოყენებით დაამუშავონ მიცემული საკითხი, რომელიც ლექციის დაწყებამდე რამოდენიმე დღით ადრე ეცნობებათ. იგი უნდა ჩაბარდეს ლექციის დაწყების წინ.

3. ხარჯვითი კომპეტენციების განაწილების თეორიული და პრაქტიკული ასპექტები

ლექციის მიზნები

ლექციის ბოლოს სტუდენტს შესწავლილი აქვს:

- ხარჯვითი კომპეტენციების განაწილების პრიციპები ხელისუფლების სხვადასხვა დონეებს შორის
- ადგილობრივი თვითმართველობების ხარჯვითი ფუნქციების მარეგულირებელი ჩარჩო

ლექციაზე ფოკუსირება ხდება ფისკალური დეცენტრალიზაციის მთავარ აქციომაზე: ფინანსები უნდა ესაბამებოდეს ფუნქციებს. სწორედ აქედან გამომდინარე განხილვის საგანს წარმოადგენს ხარჯვითი ფუნქციების განაწილება: კერძო და საჯარო სექტორების საქმიანობის გამყოფი ხაზი, ხარჯვითი ფუნქციების მინიჭების პრინციპები და პრობ-ლემები, რომლებიც შეიძლება გამოიწვიოს არამკაფიო და არასტაბილურმა განაწილებამ ხელისუფლების სხვადასხვა დონეებს შორის.

ძირითადი ლიტერატურა

McLure Charles E. / Martinez-Vazquez J.(2008): The assignment of revenues and expenditures in Intergovernmental Fiscal Relations, World Bank' Institute Decentralization, pp. 2-11
Boadway, Robin and Anwar Shah, Fiscal Federalism. Principles and Practice of Multiorder Governance. 2009, Chapter 3, 124-156.

4. პრაქტიკული სამუშაო

სტუდენტებს მიეცემათ დავალება, რომ წინა კვირების ძირითადი ლიტერატურის გამოყენებით დაამუშავონ მიცემული საკითხი და ლექციაზე მოახდინონ როგორც პრეზენტაცია ასევე მიიღონ დებატებში მონაწილეობა. ამისათვის მოხდება სტუდენტების გაერთიანება ჯგუფებად (2-3 სტუდენტის ერთ ჯგუფში). დეტალები ლექციის წინ გახდება ცნობილი.

5. ხელისუფლების სხვადასხვა დონეებს შორის შემოსავლების განაწილების თეორიული და პრაქტიკული ასპექტები

ლექციის მიზნები

ლექციის ბოლოს სტუდენტი დაუფლებულია:

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი - სამაგისტრო და სადოქტორო პროგრამების
ფაკულტეტი

	<ul style="list-style-type: none"> • საგადასახადო და ზოგადად შემოსავლების განაწილების კონცეპტუალურ არგუმენტებს • საგადასახადო და ზოგადად შემოსავლების განაწილების ალტერნატიულ მეთოდებს <p>ლექცია განიხილავს საგადასახადო და ზოგადად შემოსავლების განაწილების ფუნდა-მენტალურ პრინციპებს, მიზნებს და საერთო პრობლემებს. ასევე მოხდება პრაქტიკაში შემოსავლების განაწილების სხვადასხვაგვარი მოდელების განხილვა.</p> <p>ძირითადი ლიტერატურა Boadway, Robin and Anwar Shah, Fiscal Federalism. Principles and Practice of Multiorder Governance. 2009, Chapter 4, 157-184.</p> <p>დამატებითი ლიტერატურა Martinez-Vazques, J./Mclure, Ch./Vaillancourt, F.(2006): Revenues and Expenditures in an Intergovernmental Framework, In: Richard M. Bird and François Vaillancourt, (eds.): Perspectives on Fiscal Federalism, The World Bank, Washington DC, pp.15-32 Bird, R.M. (2006): Local and Regional Revenues: Realities and prospects. In: Richard M. Bird and François Vaillancourt, (eds.): Perspectives on Fiscal Federalism, The World Bank, Washington DC, pp.177-195</p> <p>წერიტი რეფერატი წერიტი რეფერატი არ უნდა აღემატებოდეს 2 გვერდს/600 სიტყვას. სტუდენტებს მიეცემათ დავალება, რომ მომავალი ლექციის ძირითადი ლიტერატურის გამოყენებით დაამუშავონ მიცემული საკითხი, რომელიც ლექციის დაწყებამდე რამოდენიმე დღით ადრე ეცნობებათ. იგი უნდა ჩაბარდეს ლექციის დაწყების წინ.</p> <p>6. შიდასამთავრობოშორისო ტრანსფერები, გრანტები და საგადასახადო შემოსავლების განაწილება</p> <p>ლექციის მიზნები ლექციის ბოლოს სტუდენტი დაუფლებულია:</p> <ul style="list-style-type: none"> • საგრანტო სისტემას ხელისუფლების სხვადასხვა დონეებს შორის • საგადასახადო შემოსავლების განაწილების სხვადასხვა მოდელებს <p>ლექციაზე საუბარი იქნება ხელისუფლების სხვადასხვა დონეებს შორის საგრანტო სის-ტემის როლზე, ვერტიკალურ და ჰორიზონტალურ ფისკალურ დისბალანსზე და გარე ფაქტორებზე, სტიმულებზე, რომლებიც ადგილობრივი თვითმართველობის ქცევის ადაპტაციას განაპირობებენ (შემოსავლების მობილიზირების ძალისხმევა, ადგილობრივი თვითმართველობების კოოპერაცია). მოხდება ასევე სხვადასხვა ქვეყნების გამოცდილების განხილვა.</p> <p>ძირითადი ლიტერატურა Boadway, Robin and Anwar Shah, Fiscal Federalism. Principles and Practice of Multiorder Governance. 2009, 293-302; 306-326.</p> <p>დამატებითი ლიტერატურა</p>
--	--

	<p>Martinez-Vazquez, Jorge and Jameson Boex. "The Design of Equalization Grants: Theory and Applications." Part One: Theory and Concepts, 1-28.</p> <p>7. პრაქტიკული სამუშაო</p> <p>სტუდენტებს მიეცემათ დავალება, რომ წინა კვირების ძირითადი ლიტერატურის გამოყენებით დაამუშავონ მიცემული პრაქტიკული საკითხი და ლექციაზე მოახდინონ როგორც პრეზენტაცია ასევე მიიღონ როლურ თუ სიტუაციურ თამაშში მონაწილეობა. ამისათვის მოხდება სტუდენტების გაერთიანება ჯგუფებად (2-3 სტუდენტის ერთ ჯგუფში). დეტალები ლექციის წინ გახდება ცნობილი.</p> <p>ბლოკი II: ფისკალური დეცენტრალიზაცია და საერთაშორისო გამოცდილება</p> <p>8. ფისკალური დეცენტრალიზაციის საერთაშორისო გამოცდილება და ნასწავლი გაკვეთილები</p> <p>ლექციის მიზნები</p> <p>ლექციის ბოლოს სტუდენტს შესაწავლილი აქვს:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ფისკალური დეცენტრალიზაციის მთავარი მიდგომები განვითარებად და განვითარებულ ქვეყნებში; • შერცეულ ქვეყნებში განხორციელებული ფისკალური დეცენტრალიზაციის რეფორმების გამოწვევები. <p>ლექციაზე მიმოიხილავს ფისკალური დეცენტრალისაზიის განსხვავებულ მიდგომებს განვითარებად ქვეყნებში: როგორ მიმდინარეობდა რეფორმების პროცესი, რა დასკვნები შეიძლება გავაკეთოთ განვითარებადი ქვეყნების ემპირიული გამოცდილებიდან. ლექცია მოიცავს ისეთ თემებს, როგორიცაა ადგილობრივი თვითმართველობების ფორმირება, ხარჯვითი ფუნქციების, შემოსავლების და ტრანსფერების განაწილება ხელისუფლების სხვადასხვა დონეებს შორის.</p> <p>ძირითადი ლიტერატურა</p> <p>Richard M. Bird and François Vaillancourt, eds., "Fiscal Decentralization in Developing Countries: An Overview," in Fiscal Decentralization in Developing Countries (Cambridge,U.K.: Cambridge University Press, 1998), pp. 1-28, 34-40</p> <p>Available online</p> <p>დამატებითი ლიტერატურა</p> <p>Shah, Anwar (2004): Fiscal Decentralization in Developing and Transition Economies. Policy Research Working Papers 3282. World Bank. 7-27</p> <p>9. ფისკალური დეცენტრალიზაციის პროცესის მიმოხილვა საქართველოში</p> <p>ლექციის მიზნები</p> <p>ლექციის ბოლოს სტუდენტს შეუძლია გაიგოს:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ბოლო წლებში ხელისუფლების სხვადასხვა დონეებს შორის არსებული ურთიერთობები და ის მიზეზები, რომლებიც წინ უძღოდა ფისკალური დეცენტრალიზაციის რეფორმებს; • ინსტიტუციონალური მომზადება თუ განსაკუთრებული დიზაინი,
--	--

	<p>რომელიც პრობლემატურია საზოგადოებრივი საქონლის მიწოდებისას.</p> <p>ლექცია განიხილავს ფისკალური დეცენტრალიზაციის ბოლო წლების რეფორმებს საქართველოში და ყურადღებას გაამახვილებს ოფიციალურ და არაოფიციალურ მოტივაციებზე რომლებიც წინ უძღოდა მათ, ცვლილებებს, რომლებიც გამოიწვია რეფორმებმა და ახალი რეფორმების შანსებს.</p> <p>ძირითადი ლიტერატურა</p> <p>Tengiz Shergelashvili / Davit Narmania (2007): Fiscal Equalization in Georgia, In: The Fiscal Decentralization Initiative for Central and Eastern Europe. pp.1-22</p> <p>Davit Narmania (2008): Rights of Local Jurisdictions and Tax Revenue Distribution in Georgia</p> <p>დამატებითი ლიტერატურა</p> <p>Khokrishvili, E./Kirm, T. (2009): “Challenges of Decentralisation in the Republic of Georgia”,In: Lorenz, K./Khubua, G. (eds.): "Georgia in Transition - Experiences and Perspectives", The Center for International Development and Environmental Research (ZEU)-Series at Peter Lang Publisher, Frankfurt. pp. 115-131.</p> <p>10. პრაქტიკული სამუშაო</p> <p>სტუდენტებს მიეცემათ დავალება, რომ წინა კვირების ძირითადი ლიტერატურის გამოყენებით დაამუშავონ მიცემული პრაქტიკული საკითხი და ლექციაზე მოახდინონ როგორც პრეზენტაცია ასევე მიიღონ როლურ თუ სიტუაციურ თამაშში მონაწილეობა. ამისათვის მოხდება სტუდენტების გაერთიანება ჯგუფებად (2-3 სტუდენტის ერთ ჯგუფში). დეტალები ლექციის წინ გახდება ცნობილი.</p> <p>ბლოკი III: ადგილობრივი ეკონომიკური განვითარების სტარტეგიების საფუძვლები</p> <p>11. ადგილობრივი ეკონომიკური განვითარების კონცეპტი საერთაშორისო და ნაციონალურ კონტექსტში</p> <p>ლექციის მიზნები</p> <p>ლექციის ბოლოს სტუდენტს შეუძლია განსაზღვროს:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ადგილობრივი ეკონომიკური განვითარება კონცეპტუალურად; • ფაქტორები, რომლებიც ხდის რეგიონს/ქალაქს კონკურენტუნარიანს. <p>ლექციის შინაარსი მოიცავს ადგილობრივ ეკონომიკურ განვითარების (აეგ) კონცეპტუალურ მიმოხილვას, გლობალიზაციის, დეცენტრალიზაციის და კონკურენტუნარიანობის გამოწვევებთან მიმართებაში</p> <p>ძირითადი ლიტერატურა</p> <p>Council for Urban Economic Development. January (1996). What Is Economic Development?: A Primer. 1-17.</p> <p>Swinburn, G. Goga, S., Murphy, F. (2006): Local economic development: A Primer, Bertelsmann Stiftung, Gütersloh; The World Bank, Washington, D.C., Section 1, 1-17</p> <p>Malecki, E. 2003. Jockeying for position: what it means and why it matters to regional development policy when places compete. Regional Studies, 37, 6&7, 1101-1120</p> <p>დამატებითი ლიტერატურა</p> <p>Maskell, P, Eskelinen, H., Hannibalsson, I, Malmberg, A. and Vatne, E. 1998. Competitiveness,</p>
--	--

	<p>localised learning and regional development. Specialisation and prosperity in small open economies. London: Routledge. Chapter 4 Localised capabilities and the competitiveness of regions and countries. pp. 50-71</p> <p>წერიტი რეფერატი</p> <p>წერიტი რეფერატი არ უნდა აღემატებოდეს 2 გვერდს/600 სიტყვას. სტუდენტებს მიეცემათ დავალება, რომ მომავალი ლექციის ძირითადი ლიტერატურის გამოყენებით დაამუშავონ მიცემული საკითხი, რომელიც ლექციის დაწყებამდე რამოდენიმე დღით ადრე ეცნობებათ. იგი უნდა ჩაბარდეს ლექციის დაწყების წინ.</p> <p>12. ადგილობრივი ეკონომიკრი განვითარების საფუძვლები და სტრატეგიული გეგმის შემუშავების პროცესი</p> <p>ლექციის მიზნები</p> <p>ლექციის ბოლოს სტუდენტს შესწავლილი აქვს:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ეკონომიკური გეგმის შემუშავების სარგებელი და გამოწვევები; • აეგ-სა და სტრატეგიული გეგმის შემუსავების პროცეს შორის არსებული კავშირები <p>ლექციაზე განიხილება აეგ-ის მიზნები და ასევე მიმოიხილავს აეგ-სთვის სტრატეგიული გეგმის განვითარების აუცილებელ სხვადასხვა ეტაპებს.</p> <p>ძირითადი ლიტერატურა</p> <p>Swinburn, G. Goga, S., Murphy, F. (2006): Local economic development: A Primer, Bertelsmann Stiftung, Gütersloh; The World Bank, Washington, D.C., Section 1.5, and 2</p> <p>Poister, T.H. & Streib, G. (2005) 'Elements of strategic planning and management in municipal government: Status after two decades' Public Administration Review 65(1):45-56</p> <p>დამატებითი ლიტერატურა</p> <p>Gordon, G.L. 1993. Strategic Planning for Local Governments, ICMA, Practical Management Series, chapter 2, pp 15-26</p> <p>Martinelli, F. 1999. Strategic Planning Manual. Pages 1-11. Available at: http://www.uwex.edu/ces/cced/nonprofits/management/spmanual.pdf</p> <p>13. სტრატეგიული გეგმის განვითარების პროცესი - დაინტერესებული მხარეების ძალისხმევის ორგანიზირება</p> <p>ლექციის მიზნები</p> <p>ლექციის ბოლოს სტუდენტს შეუძლია გაიგოს:</p> <ul style="list-style-type: none"> • სტრატეგიული გეგმის განვითარების პროცესში დაინტერესებული მხარეების ჩართვის მნიშვნელობა; • ადგილობრივი ეკონომიკური განვითარების გეგმის შემუშავების და განხორციელების პროცესში ყველა დაინტერესებულ მხარეთა ჩართვის მექანიზმები <p>ლექცია განიხილავს ისეთ საკითხებს, როგორც არის: აეგ-ის პროცესში მუნიციპალიტეტური მთავრობების ჩართულობა, სტრატეგიული გეგმის განვითარების პროცესში მათი მონაწილეობის მნიშვნელობა, დაინტერესებული</p>
--	---

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი - სამაგისტრო და სადოქტორო პროგრამების
ფაკულტეტი

	<p>მხარეების იდენტიფიცირება და მათი გეგმის შემუშავების და განხორციელების პროცესში ჩართვა.</p> <p>ძირითადი ლიტერატურა</p> <p>Swinburn, G. Goga, S., Murphy, F. (2006): Local economic development: A Primer, Bertelsmann Stiftung, Gütersloh; The World Bank, Washington, D.C., Section 3.1-3.4</p> <p>Overseas development Administration (ODA), (1995) Guidance Notes on How to Do Stakeholder Analysis of Aid Projects and Programmes, London; Social Development Department, available at: http://www.reseaucrepa.org/page/699; 13 pages</p> <p>დამატებითი ლიტერატურა</p> <p>Helmsing, A.H.J. 2003. Local economic development. New generations of actors, policies and instruments. Public Administration and Development, 23, 1, 67-76.</p> <p>Hadjimichalis, C. and R. Hudson 2007. Rethinking local and regional development: implications for radical political practice in Europe. European Urban and Regional Studies 14 (2): 99-113.</p> <p>14. ადგილობრივი ეკონომიკის შეფასების საფუძვლები</p> <p>ლექციის მიზნები</p> <p>ლექციის ბოლოს სტუდენტს შესწავლილი აქვს:</p> <ul style="list-style-type: none"> • აე-ის შეფასების ძირითადი ელემენტები; • აე-ის შეფასებისთვის საჭირო ინფორმაციის იდენტიფიცირება; • აე-ის შეფასების პროცესის ორგანიზირება და განხორციელება <p>ლექცია განიხილავს აე-ის შეფასებას, როგორც აეგ-ის სტრატეგიული გეგმის შემადგენელ ნაწილს. იგი სტატისტიკურ ინფორმაციაზე დაყრდნობით იმ ძირითად ფაქტორების იდენტიფიცირებას ახდენს, რომლებიც უშუალოდ გავლენას ახდენენ ადგილობრივ ეკონომიკაზე და დახმარებას უწევს დაინტერესებულ მხარეთა მიზანმიმართულ ჩართვას გეგმის შემუშავების და განხორციელების პროცესში.</p> <p>ძირითადი ლიტერატურა</p> <p>Swinburn, G. Goga, S., Murphy, F. (2006): Local economic development: A Primer, Bertelsmann Stiftung, Gütersloh; The World Bank, Washington, D.C., Section 4.1-4.2</p> <p>დამატებითი ლიტერატურა</p> <p>Swinburn, G. Goga, S., Murphy, F. (2006):LED strategic planning and practice casebook: Economic Scan of Gliwice, Poland</p> <p>15. შემაჯამებელი ლექცია</p>
<p>დამატებითი ინფორმაცია/პირობები</p>	<p>სტუდენტები ფინალურ გამოცდაზე დაიშვებიან მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ გამოცდამდე ცოდნის შეფასების კრიტერიუმების მიხედვით დააგროვებენ არანაკლებ 21 ქულას.</p>